

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Ontwerp-wijzigingsbesluit

Natura 2000-gebied # 109

Haringvliet

Ontwerp-wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Haringvliet

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Gelet op artikel 2.1, lid 7 van de Wet natuurbescherming;

Gelet op het Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/40 van de commissie van 12 december 2017 tot vaststelling van een elfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 2018, L 15/125).

BESLUIT:

Artikel 1

1. Kaartbladen 1-4 die onderdeel uitmaken van het besluit van 28 april 2015 (Stcrt. 2015, nr.11211) tot aanwijzing van Haringvliet als Natura 2000-gebied, worden vervangen door de kaartbladen die onderdeel uitmaken van dit besluit.
2. De nota van toelichting die onderdeel uitmaakt van het in het eerste lid bedoelde besluit, wordt gewijzigd op de in de nota van toelichting bij dit besluit aangegeven wijze.

Artikel 2

1. Dit besluit wordt voorbereid met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Daartoe wordt het ontwerp van dit besluit, en de daarop betrekking hebbende stukken, ter inzage gelegd.
2. Van het ontwerp wordt kennisgegeven in de Staatscourant.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
w.g. Carola Schouten
d.d. 9 juli 2018

Dit ontwerp-wijzigingsbesluit en de daarbij behorende Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de bekendmaking die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in de advertentie die wordt gepubliceerd in gedrukte media en op internet. Het ontwerp-wijzigingsbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000.

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de terinzagelegging van dit ontwerp-wijzigingsbesluit een zienswijze naar voren brengen. Een zienswijze kunt u indienen bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, zoals aangegeven in de bekendmaking. Beroep tegen het definitieve wijzigingsbesluit kan in beginsel alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting behorende bij het ontwerp-wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Haringvliet (DN&B/2018-109 | 109 Haringvliet (ontwerp-wijziging))

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Bij besluit van 28 april 2015 (kenmerk Directie Natuur & Biodiversiteit | PDN/2015-109 | 109 Haringvliet)¹, heeft de staatssecretaris van Economische Zaken het gebied "Haringvliet" op grond van artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen als Habitatrichtlijngebied en het besluit van 24 maart 2000 tot aanwijzing als Vogelrichtlijngebied gewijzigd. Deze speciale beschermingszones vormen tezamen het Natura 2000-gebied "Haringvliet". De Leenheerenpolder maakte geen deel uit van het in 2015 aangewezen Natura 2000-gebied. Tegen het besluit van 28 april 2015 is beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bij uitspraak van 18 mei 2016² het Hof van Justitie verzocht via de weg van prejudiciële beslissing uitspraak te doen op een door haar gestelde vraag. De Afdeling heeft in de uitspraak van 18 mei 2016 onder meer overwogen dat Leenheerenpolder nog steeds kan worden ontwikkeld tot voor het Habitatrichtlijngebied van belang zijnde natuur (overweging 12.1).

Bij arrest van 19 oktober 2017³ heeft het Hof de gestelde vraag beantwoord: "uitvoeringsbesluit 2015/72 is ongeldig voor zover bij dat besluit het gebied Haringvliet op de lijst van GCB's voor de Atlantische biogeografische regio is opgenomen zonder dat de Leenheerenpolder hiervan deel uitmaakt".

Vervolgens is bij uitvoeringsbesluit (EU) van de Commissie van 12 december 2017 Haringvliet inclusief Leenheerenpolder opgenomen in de elfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.⁴

Op 21 februari 2018 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een einduitspraak⁵ gedaan over het besluit voor het Natura 2000-gebied Haringvliet van 28 april 2015. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

"II. vernietigt het besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 28 april 2015, kenmerk PDN/2015-109, tot aanwijzing van het Natura 2000-gebied "Haringvliet" voor zover de Leenheerenpolder niet is opgenomen binnen dit gebied;

III. draagt de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat [bedoeld wordt: de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit] op om binnen 20 weken een nieuw besluit te nemen omtrent de begrenzing van het Natura 2000-gebied "Haringvliet", zoals hiervoor onder II is vernietigd, met inachtneming van deze uitspraak, de uitspraak van de Afdeling van 18 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1351, en het arrest van het Hof van Justitie van 19 oktober 2017, ECLI:EU:C:2017:774."

In overweging 4 van de uitspraak staat "De staatssecretaris [bedoeld wordt: de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit] kan tot het nemen van het nieuwe besluit overgaan zonder opnieuw toepassing te geven aan afdeling 3.4 van de Awb." Ondanks deze gegeven mogelijkheid is gekozen voor een uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Aanleiding hiervoor is het feit dat de basis voor de begrenzing van de Leenheerenpolder is gewijzigd. De begrenzing van het natuurontwikkelingsgebied Leenheerenpolder is recent gewijzigd⁶, waardoor de oppervlakte waar natuur wordt nagestreefd geringer is dan de oppervlakte van de Leenheerenpolder als geheel (zoals opgenomen in de begrenzing volgens de communautaire lijst). Daardoor

¹ Natura 2000-besluit Haringvliet (109), Stcrt.2015, 11211.

² Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 18 mei 2016, zaaknummer 201504578/1/R2, ECLI:NL:RVS:2016:1351.

³ Arrest van het Hof (Vierde Kamer), 19 oktober 2017, „Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 92/43/EEG – Instandhouding van de natuurlijke habitats en van de wilde flora en fauna – Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/72 – Lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio – Verkleining van de oppervlakte van een gebied – Wetenschappelijke fout – Geldigheid“, In zaak C-281/16, betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de Raad van State (Nederland) bij beslissing van 18 mei 2016, ingekomen bij het Hof op 20 mei 2016, in de procedure Vereniging Hoekschevaards Landschap tegen Staatssecretaris van Economische Zaken.

⁴ Uitvoeringsbesluit (EU)2018/40 van de commissie van 12 december 2017 tot vaststelling van een elfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (Kennisgeving geschied onder nummer C(2017) 8253), Publicatieblad van de Europese Unie L 15/125 19.1.2018).

⁵ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 21 februari 2018, zaaknummer 201504578/2/R2.

⁶ Stroming bv (juni 2017). Begrenzing N2000-Var. Vlekkenplan, voorkeursvariant Leenheerenpolder Goudswaard, 121,7 ha.

zou een deel van de polder geen rol spelen in het realiseren van de instandhoudingsdoelen. Daarom is in het plan voorgesteld om ook een nabijgelegen gors te beschermen en zo bij te laten dragen aan het bereiken van de instandhoudingsdoelen. Vanwege de ligging van deze gors ligt het vervolgens voor de hand om dan ook de begrenzing in het Spui aan te passen. Vanwege deze aanpassingen ten opzichte van de uitspraak van 21 februari 2018 is het belangrijk dat de mogelijkheid wordt geboden om een zienswijze te kunnen indienen.

1.2 Doel van het wijzigingsbesluit

Met het wijzigingsbesluit zal de begrenzing van het Natura 2000-gebied Haringvliet volgens het besluit van 28 april 2015 (Directie Natuur & Biodiversiteit/PDN/2015-109/109 Haringvliet) op de volgende locatie worden gewijzigd:

- Op de nieuwe kaartbladen 2A en 2B (productiedatum: 13-6-2018) worden het grootste deel van de Leenheerenpolder, een nabijgelegen gors en het aangrenzende deel van het Spui toegevoegd aan het Habitatrichtlijngebied en het Vogelrichtlijngebied Haringvliet.

Kaartblad 2 (productiedatum 25-6-2013) zal vanwege de grenscorrectie worden vervangen door de kaartbladen 2A en 2B (productiedatum: 13-6-2018) bij het wijzigingsbesluit.

In Bijlage A van de Nota van toelichting van dit wijzigingsbesluit zijn detailkaarten opgenomen waarop de wijziging van de begrenzing is aangegeven.

Met dit wijzigingsbesluit zal de Nota van toelichting behorend bij het besluit van 28 april 2015 (Directie Natuur & Biodiversiteit/PDN/2015-109/109 Haringvliet) deels worden vervangen volgens de Nota van toelichting bij dit wijzigingsbesluit.

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om:

- de doelstellingen van de beschermde natuurmonumenten te verwijderen uit de nota van toelichting van het oorspronkelijke besluit en de bijbehorende kaarten. Dit is het gevolg van het feit dat op 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming in werking is getreden. De beschermde natuurmonumenten zijn van rechtswege vervallen op grond van artikel 9.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming.⁷ De kaartbladen 1, 2, 3 en 4 (productiedatum 25-6-2013) worden vervangen door de kaartbladen 1, 2A en 2B, 3 en 4 (productiedatum: 13-6-2018) behorende bij dit wijzigingsbesluit.
- een toelichting te geven op de algemene exclaveringsformule in paragraaf 3.4 van de nota van toelichting van het oorspronkelijke besluit.

1.3 Leeswijzer

Artikel 1 van dit ontwerp-wijzigingsbesluit regelt de wijziging van kaartblad 2 en de wijzigingen van de Nota van toelichting van het besluit tot aanwijzing van het Natura 2000-gebied Haringvliet van 28 april 2015.

Artikel 2 regelt de bekendmaking van dit ontwerp-wijzigingsbesluit.

Het ontwerp-wijzigingsbesluit moet worden gelezen in samenhang met het besluit van 28 april 2015.

Het vervolg van de Nota van toelichting bij het ontwerp-wijzigingsbesluit geeft de gewijzigde teksten ten opzichte van de Nota van toelichting bij het besluit van 28 april 2015. De teksten tussen de rechte haken [...] geven aan waar de oorspronkelijke tekst in de Nota van toelichting van 28 april 2015 staat, en wat eraan gewijzigd wordt.

⁷ Staatscourant, 13 april 2017, Nr. 20514

1 INLEIDING

[Ter vervanging van de tekst van de derde alinea van hoofdstuk 1]

In bovengenoemde uitspraak is aan de staatssecretaris van Economische Zaken opgedragen een nieuw besluit te nemen omtrent de begrenzing van het Natura 2000-gebied "Haringvliet". Dat besluit is gepubliceerd op 28 april 2015. Tegen het nieuwe besluit is vervolgens beroep aangetekend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.⁸ Het beroep heeft geleid tot een verwijzingsuitspraak van 18 mei 2016 met vragen van de Afdeling aan het Hof van Justitie.⁹ Het Hof van Justitie heeft de vragen beantwoord in een Arrest van 19 oktober 2017.¹⁰ De Afdeling heeft in een uitspraak op 21 februari 2018 het besluit Haringvliet van 28 april 2015 vernietigd, voor zover de Leenheerenpolder niet was opgenomen in de begrenzing.¹¹ En de opdracht gegeven om een nieuw besluit te nemen over de begrenzing van Natura 2000-gebied Haringvliet, voor zover Leenheerenpolder niet was opgenomen in de begrenzing. Met een wijzigingsbesluit wordt het besluit Haringvliet van 28 april 2015 gewijzigd. Met de wijziging wordt gevolg gegeven aan de uitspraken van de Afdeling van 21 februari 2018 en 18 mei 2016, mede gelet op het arrest van het Hof van Justitie van 19 oktober 2017, en de elfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.¹² En er wordt meegewerkt aan de wens om rekening te houden met gewijzigde plannen voor natuurontwikkeling. Dit wijzigingsbesluit dient in samenhang met het besluit van 28 april 2015 te worden gelezen.

[Ter vervanging van de derde zin in de tekst van de laatste alinea van hoofdstuk 1]

Bijlage A (voor zover van toepassing) laat zien welke terreindelen zijn vervallen of zijn toegevoegd als onderdeel van de speciale beschermingszone in de zin van de Vogelrichtlijn. Specifiek voor het wijzigingsbesluit (DN&B/2018-109/109 Haringvliet) laat bijlage A zien welke terreindelen zullen worden toegevoegd ten opzichte van het aanwijzingsbesluit van 28 april 2015.

⁸ Natura 2000-besluit Haringvliet (109), Stcrt.2015, 11211

⁹ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 18 mei 2016, zaaknummer 201504578/1/R2, ECLI:NL:RVS:2016:1351

¹⁰ Arrest van het Hof (Vierde Kamer), 19 oktober 2017, „Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 92/43/EEG – Instandhouding van de natuurlijke habitats en van de wilde flora en fauna – Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/72 – Lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio – Verkleining van de oppervlakte van een gebied – Wetenschappelijke fout – Geldigheid“, In zaak C-281/16, betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de Raad van State (Nederland) bij beslissing van 18 mei 2016, ingekomen bij het Hof op 20 mei 2016, in de procedure Vereniging Hoekschevaards Landschap tegen Staatssecretaris van Economische Zaken.

¹¹ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State, 21 februari 2018, zaaknummer 201504578/2/R2.

¹² Uitvoeringsbesluit (EU)2018/40 van de commissie van 12 december 2017 tot vaststelling van een elfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (Kennisgeving geschied onder nummer C(2017) 8253), Publicatieblad van de Europese Unie L 15/125 19.1.2018).

2 AANWIJZINGEN HABITAT- EN VOGELRICHTLIJN

[Ter vervanging van de tweede alinea]

In dit besluit is rekening gehouden met de meest recente versie van bovenbedoelde communautaire lijst waardoor de Leenheerenpolder deel uitmaakt van de aanmelding van het Haringvliet als Habitatrichtlijngebied.¹³ Tevens is de motivering aangaande de begrenzing van het gebied in paragraaf 3.3 van deze nota van toelichting aangevuld en de verspreiding van habitattypen binnen het gebied (paragraaf 4.4) geactualiseerd. Ook zijn de tabellen in bijlage B.4 geactualiseerd omdat de meeste aanwijzingen inmiddels definitief zijn geworden.¹⁴

De kaart met nummer 2 (productiedatum 25-6-2013) behorende bij het oorspronkelijke besluit van 28 april 2015 is vervangen door kaarten met de nummers 2A en 2B (productiedatum 13-6-2018) behorende bij het wijzigingsbesluit (Directie Natuur & Biodiversiteit | DN&B/2018-109 | 109 Haringvliet).

De aanleiding daarvoor is de uitspraak van 21 februari 2018 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, en de wens om de begrenzing af te stemmen op gewijzigde plannen voor natuurontwikkeling. De kaarten met de nummers 1, 2, 3 en 4 zijn vervangen door kaarten waarvan de voormalige beschermde natuurmonumenten zijn verwijderd.

[Paragraaf 2.1 is vervallen op grond van artikel 9.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming]¹⁵

¹³ Uitvoeringsbesluit (EU)2018/40 van de commissie van 12 december 2017 tot vaststelling van een elfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (Kennisgeving geschied onder nummer C(2017) 8253), Publicatieblad van de Europese Unie L 15/125 19.1.2018).

¹⁴ Van Krammer-Volkerak en Zoommeer hebben ontwerpbesluiten ter inzage gelegen, Staatscourant 31 augustus 2017, nr. 49928. De tabellen in bijlage B.4 zijn niet gewijzigd naar aanleiding van de genoemde ontwerpbesluiten.

¹⁵ Staatscourant, 13 april 2017, Nr. 20514

3 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.3 Begrenzing en oppervlakte

[Ter vervanging van de eerste alinea]

De begrenzing van het Natura2000-gebied Haringvliet is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaarten 1 t/m 4 (datum kaartproductie: 13-6-2018). Het Natura 2000-gebied bestaat uit het open water van Haringvliet, Zuiderdiep en het Spui tot de verst oostelijk gelegen punt waarop de "Spuigors van Staatsbosbeheer" raakt aan het water van het Spui; en met name de volgende oevergebieden en eilanden: Quackgors, Beninger Slikken, Buitengorzen Beningerwaard, Polder Beningerwaard, Leenheerenpolder, de "Spuigors van Staatsbosbeheer" bij Polder Nieuw Schuddebeurs, Leenheerengorzenpolder, Leenheerenbuitengorzen, Korendijksche Slikken, Polder 's Landse bekaade Gorzen, Tiengorzen, Westerse Laagjes, Oosterse Laagjes, Tiengemeten (inclusief Griendweipolder en Blanke Slikken), Ventjagersplaten, Riet- en Grasgorzen tussen Stad aan 't Haringvliet en Den Bommel, Meneersche Plaat, Westplaat Buitengronden, De Scheelhoek, Slijkplaat en Zuiderdiep e.o. (incl. 't Kiekgat). Het Habitatrichtlijngebied en het Vogelrichtlijngebied vallen in hun geheel samen met de begrenzing van het Natura 2000-gebied.

[Ter vervanging van de tweede alinea]

Het Natura 2000-gebied beslaat een totale oppervlakte van 11.196 ha. Voor de exacte oppervlakte wordt verwezen naar de legenda van de bij dit besluit behorende kaart. Dit betreft de bruto-oppervlakte, omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen.

[Ter vervanging van de tekst achter de zevende bullet van de vierde alinea]

- Polder Zuidoord (80 ha) is aan het gebied onttrokken omdat de hier voorgenomen natuurontwikkeling geen doorgang zal vinden. (°)
Deze polder maakt geen deel meer uit van het aangemelde gebied zoals opgenomen in de elfde bijgewerkte lijst van communautaire gebieden^{16,17}. Deze polder, die geheel uit landbouwgronden bestaat, herbergt geen actuele habitatwaarden en wordt ook niet noodzakelijk geacht voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen. Deze polder maakte deel uit van de oorspronkelijke aanmelding (2003) gelet op de status "nieuwe natuur" die hier was gericht op ontpoldering en omzetting naar getijdenatuur. Hiermede zou de polder als oeverland een ecologische en landschappelijke eenheid met het Haringvliet zijn geworden en had een bijdrage kunnen leveren aan de instandhouding van het gebied en met name de van toepassing zijnde uitbreidingsdoelstellingen voor de Noordse woelmuis (H1340) en voor de habitattypen Slikkige rivieroever (H3270) en Ruigten en zomen (harig wilgenroosje, H6430B). Binnen het Natura 2000-gebied zijn echter voldoende ontwikkelingen en mogelijkheden om de beoogde kwaliteitsverbetering en uitbreiding te realiseren: Scheelhoek (H1340, H6430B), Westplaat Buitengronden (H1340, H3270, H6430B), Slijkplaat en Meneersche Plaat (H1340, H6430B), Polder Beningerwaard en Buitengorzen Beningerwaard (H1340, H3270, H6430B), Beninger Slikken en Korendijkse Slikken (H1340, H6430B), Leenheerenpolder, de "Spuigors van Staatsbosbeheer" bij Polder Nieuw Schuddebeurs (H3270, H6430B, H1340, H1102, H1103), Leenheerengorzenpolder en Leenheerenbuitenspolder (H1340, H3270, H6430B), Blanke Slikken en Tiengemeten (H1340, H3270, H6430B), Ventjagersplaat (H1340, H6430B). Bovendien is het van belang erop te wijzen dat de instandhoudingsdoelstellingen voor de noordse woelmuis in de Natura 2000-gebieden Biesbosch en Grevelingen bij de aanwijzing zijn gewijzigd van "behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie" naar "uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie".

[Toe te voegen tekst na de derde bullet van de vijfde alinea]

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied, zoals aangewezen op 28 april 2015, is verder nog op de volgende plekken aangepast (gelijktrekking Habitatrichtlijngebied):

¹⁶ Uitvoeringsbesluit (EU)2018/40 van de commissie van 12 december 2017 tot vaststelling van een elfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (Kennisgeving geschied onder nummer C(2017) 8253), Publicatieblad van de Europese Unie L 15/125 19.1.2018).

¹⁷ Ten opzichte van de oorspronkelijke aanmelding (2003) is de oppervlakte van het Natura 2000-gebied Haringvliet gewijzigd van 11.108 ha in 11.118 ha volgens elfde bijgewerkte lijst van gebieden (2018). De definitieve oppervlakte van staat in de legenda van de Natura 2000-kaarten bij dit wijzigingsbesluit (2018). De begrenzing van het (in 2018) aangemelde gebied kan worden ingezien op het webadres <http://natura2000.eea.europa.eu/#>.

- Uitbreiding met de Leenheerenpolder, de "Spuigors van Staatsbosbeheer" bij Polder Nieuw Schuddebeurs, en het Spui tot de nieuwe grens bij de "Spuigors van Staatsbosbeheer" (ca. 208 ha, bijlage A). Door de inrichting van een intergetijdegebied kan het gebied een functie gaan vervullen als foerageergebied en slaappleaats voor soorten vogels waarvoor Haringvliet is aangewezen. Zoals Strandplevier, Bontbekplevier, Dwergstern, Grote stern en Goudplevier, soorten die zich landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding bevinden. De rietlanden kunnen een functie gaan vervullen als broedbiotoop voor de Blauwborst en Rietzanger. Het open zoetwater van het Spui behoort tot het leefgebied van aangewezen watervogels zoals Visdief, Toppereend, Kuifeend, Wintertaling en Pijlstaart. Soorten met een landelijk matig ongunstige tot zeer ongunstige staat van instandhouding.

[Toe te voegen tekst als zesde alinea]

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Haringvliet, zoals aangewezen op 28 april 2015, wordt aangepast:

- Uitbreiding met de Leenheerenpolder, de "Spuigors van Staatsbosbeheer" bij Polder Nieuw Schuddebeurs, en het Spui tot de nieuwe grens bij de "Spuigors van Staatsbosbeheer" (ca. 208 ha, bijlage A). De Spuigors van Staatsbosbeheer bestaat in de huidige situatie uit een grasgors met rabattenstructuur en enkele grotere laagten die (deels) regelmatig onder water staan. Door inrichting als intergetijdegebied kunnen de Leenheerenpolder en het genoemde gors een functie gaan vervullen voor de habitattypen Slikkige rivieroever (H3270), Ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (H6430B). In de ruigten en natte graslanden kan leefgebied voor de habitatrichtlijnsoort *Noordse woelmuis (H1340) ontstaan. Als delen meer permanent onder water komen ontstaat er paai- en opgroeigebied voor vis, zoals de habitatrichtlijnsoorten Elft (H1102) en Fint (H1103). Het Spui heeft ook in de huidige situatie een functie voor trekvis (Elft, Fint).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

[Ter vervanging van de eerste zin uit de eerste alinea]

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaarten. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van het Habitatrichtlijngebied en het Vogelrichtlijngebied.

[Toe te voegen tekst na de tweede alinea]

Voor de toepassing van de exclaveringsformule gelden er peildata:

- 2 april 2000 voor de gebiedsdelen die zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied.¹⁸ Deze peildatum heeft geen betrekking op de Leenheerenpolder.
- 7 december 2004 voor de gebiedsdelen die geplaatst zijn op de eerste lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.¹⁹ Dit geldt de gebiedsdelen die later als Habitatrichtlijngebied zijn aangewezen met het Natura 2000-besluit van 28 april 2015. Voor het genoemde Habitatrichtlijngebied geldt: bestaande bebouwing (incl bedrijfs- en bouwkavels en andere verharde objecten) maakten geen deel uit van de aanmelding.²⁰
- 29 april 2015 voor de gebiedsdelen die met het Natura 2000-besluit Haringvliet van 28 april 2015²¹ zijn toegevoegd aan het eerder aangewezen Vogelrichtlijngebied Haringvliet, en aangemelde Habitatrichtlijngebied Haringvliet. Voor Natura 2000-gebieden geldt: bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 (van N2000-besluit Haringvliet van 28 april 2015) wordt afgeweken.
- De datum van de eerste dag na publicatie in de Staatscourant van dit definitieve wijzigingsbesluit waardoor de Leenheerenpolder, de "Spuigors van Staatsbosbeheer" bij Polder Nieuw Schuddebeurs, en het Spui van de oude grens in 2015 tot de nieuwe grens bij de "Spuigors van Staatsbosbeheer" als Vogelrichtlijngebied- en Habitatrichtlijngebied worden toegevoegd aan het N2000-besluit Haringvliet van 28 april 2015.

[Paragraaf 3.5 is vervallen op grond van artikel 9.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming]²²

¹⁸ 2 dagen na bekendmaking in de Staatscourant van 31 maart 2000, nr. 65/pag.16.

¹⁹ Beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (Pb 29-12-2004, L 387/1).

²⁰ Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, dir. Natuurbeheer. Kaart aangemeld Habitatrichtlijngebied Haringvliet, vaststellingsdatum 8 april 2003, <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/gebieden/109/a3haringvlie.pdf>

²¹ Natura 2000-besluit Haringvliet (109), Stcrt.2015, 11211

²² Staatscourant, 13 april 2017, Nr. 20514

4 NATURA 2000-WAARDEN

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in het Habitatrictlijngebied

[Ter vervanging van de tekst]

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Haringvliet is in het bijzonder bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie verder paragraaf 3.2). De verspreiding van de betreffende habitattypen en soorten binnen het gebied wordt in deze paragraaf globaal beschreven ter onderbouwing van de gevolgde begrenzing. Het is niet bedoeld als een uitputtende beschrijving.

Brakke ruigten met heemst behorend tot het habitatype ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (H6430B) zijn vooral aanwezig op de Beninger Slikken en Korendijkse Slikken. Het habitatype Slikkige rivieroever (H3270), waarvan het voorkomen van jaar tot jaar sterk kan variëren, is onder meer aanwezig op Quackgors, Scheelhoek, Slijkplaat en Tiengemeten. Vochtige alluviale bossen, *zachtouthoibossen* (H91E0A) komen verspreid in het gebied voor zoals op de Beninger Slikken, Korendijkse Slikken en op de Scheelhoek. Het open water van het Haringvliet en het Spui behoort tot het leefgebied van de zeepril (H1095), rivierpril (H1099), elft (H1102), fint (H1103) en zalm (H1106). De rivieronderpad (H1163) komt daarentegen vooral langs de stenige oevers van het Haringvliet voor. De bittervoorn (H1134) komt binnen de begrenzing in diverse polders ten noorden van het Haringvliet voor en potenties zijn aanwezig in de polderwateren van het eiland Tiengemeten. De belangrijkste leefgebieden voor de noordse woelmuis (H1340) langs het Haringvliet zijn Scheelhoek, Beninger Slikken, Korendijkse Slikken en Tiengemeten. Kleinere voorkomens zijn vastgesteld in Kiekgat (ten westen van Stellendam), Gorzen Stad aan 't Haringvliet-Den Bommel, Ventjagersplaten en Tiendgorzen.

5 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

[Ter vervanging van de eerste regel van de tweede alinea]

Deze bepaling is in artikel 2.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming nader uitgewerkt.

[Paragraaf 5.7 is vervallen op grond van artikel 9.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming]²³

²³ Staatscourant, 13 april 2017, Nr. 20514

Bijlage A Grenswijziging Vogel- en Habitatrictlijngebied Haringvliet

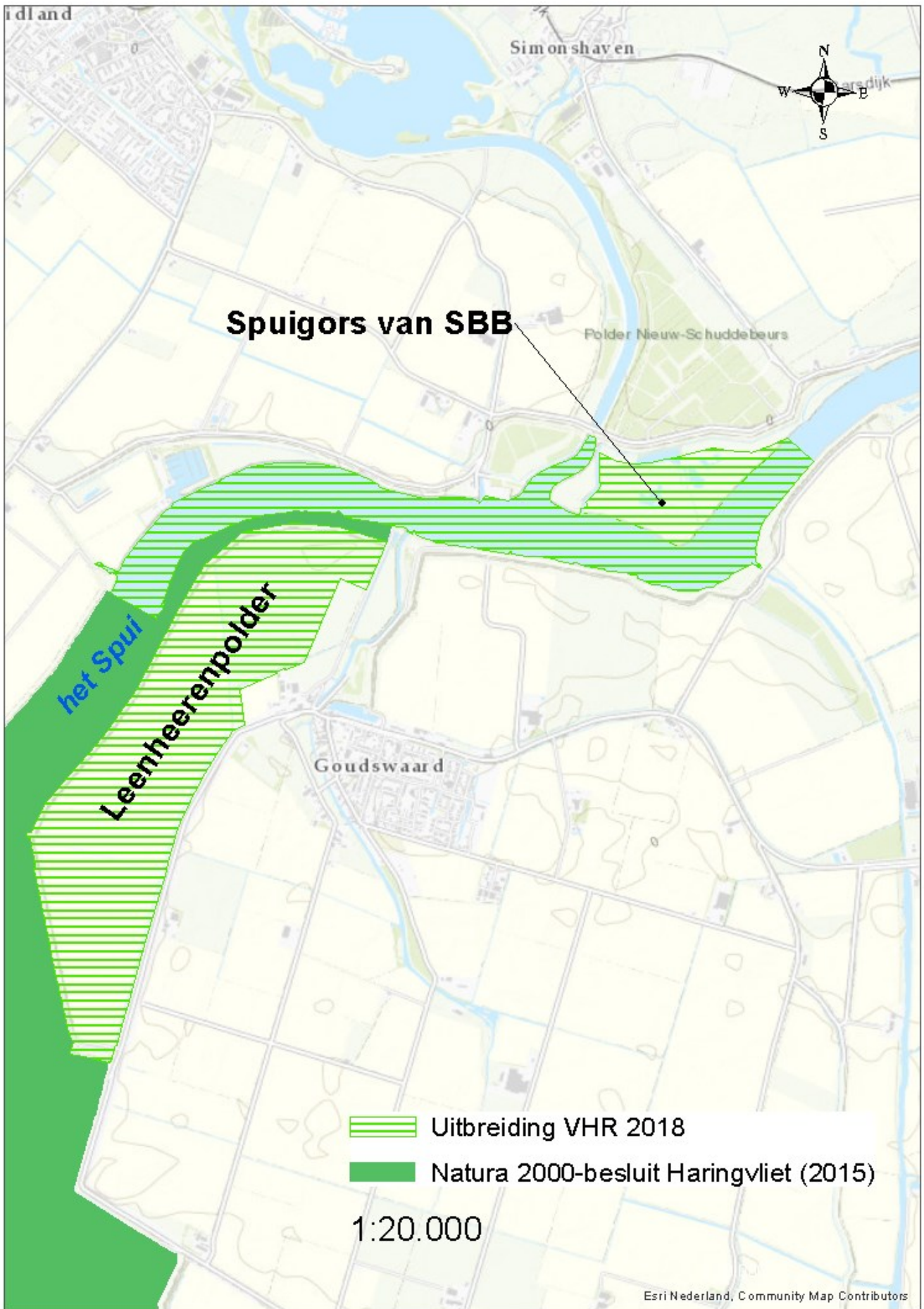
[Toe te voegen tekst en bijlage A-kaarten]:

Met het wijzigingsbesluit (DN&B/2018-109 | 109 Haringvliet) worden detailkaarten toegevoegd van de grenscorrectie ten opzichte van het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit Haringvliet van 28 april 2015 waardoor de Leenheerenpolder, de “Spuigors van Staatsbosbeheer” bij Polder Nieuw Schuddebeurs, en het Spui tot de nieuwe grens bij de “Spuigors van Staatsbosbeheer” worden toegevoegd als Vogel- en Habitatrictlijngebied.

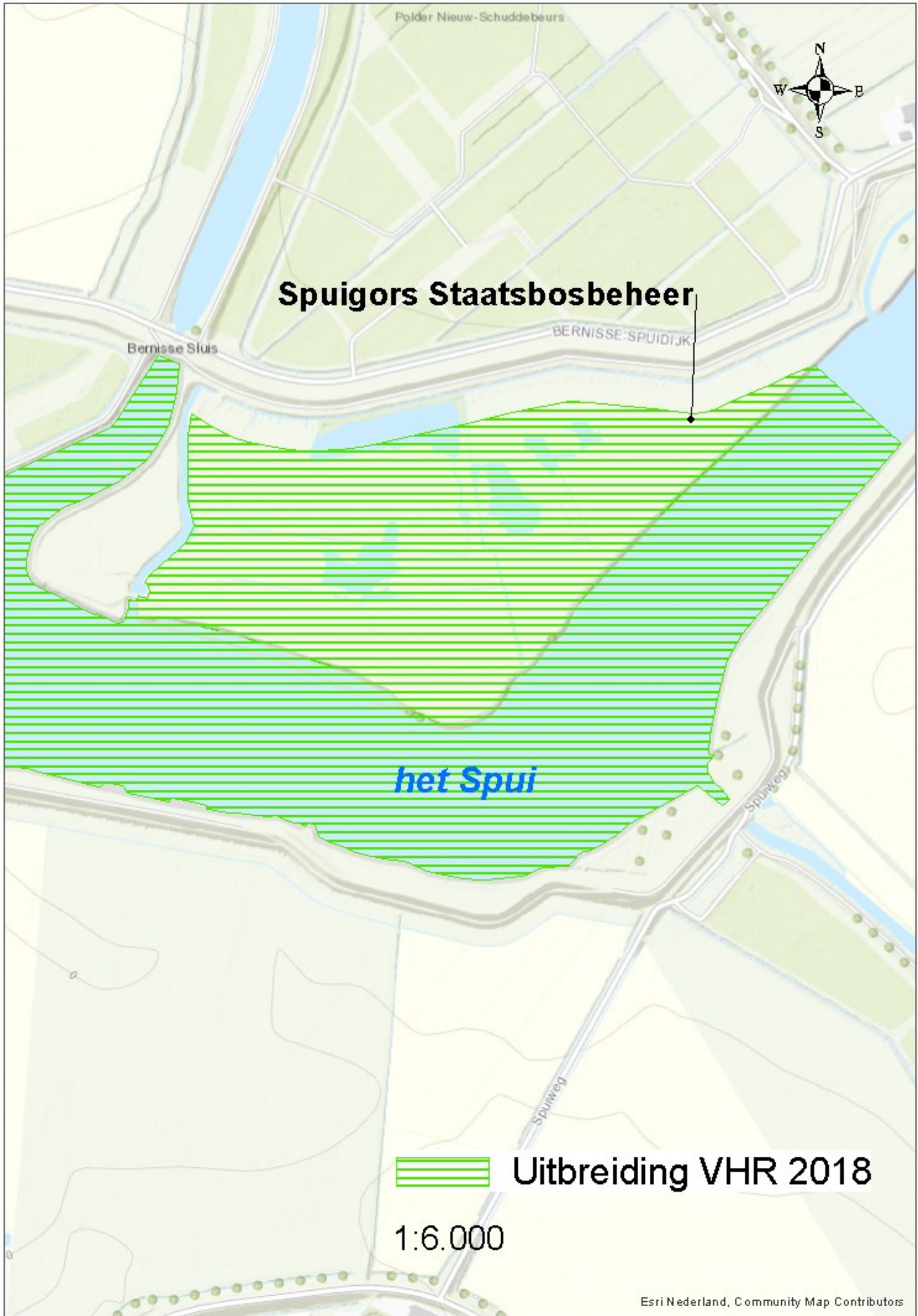
Toelichting bij de kaarten:

- ‘Overzicht grenswijziging Natura 2000-gebied Haringvliet (2018)’.
Op deze kaart is zichtbaar gemaakt welke gebiedsdelen met dit wijzigingsbesluit als Vogelrichtlijngebied en Habitatrictlijngebied worden toegevoegd aan het Natura 2000-besluit Haringvliet van 28 april 2015. De oppervlakte Vogel- en Habitatrictlijngebied die wordt toegevoegd ten opzichte van het besluit van 28 april 2015 is ca. 208 ha, waarvan de bijdrage van de Leenheerenpolder ca. 118 ha groot is.
- ‘Detailkaart grenswijziging Natura 2000-gebied Haringvliet (2018)’.
Op deze detailkaart wordt zichtbaar gemaakt welke gorzen als Vogelrichtlijngebied en Habitatrictlijngebied worden toegevoegd aan het Natura 2000-besluit Haringvliet van 28 april 2015 vanwege de potentie als intergetijdegebied en de bijdrage aan het bereiken van de instandhoudingsdoelen. De oppervlakte van het Spuigors van Staatsbosbeheer is ca. 19 ha. Aan het in 2015 aangewezen deel van het Spui wordt ca. 71 ha water toegevoegd als Vogelrichtlijn- en Habitatrictlijngebied.

Overzicht grenswijziging Vogel- en Habitatrichtlijngebied Haringvliet (2018)

Detailkaart grenswijziging Natura 2000-gebied Haringvliet (2018)

Motivering van het besluit²⁴ op basis van de binnengekomen zienswijzen

3.2 SPECIFIEKE REACTIES OVER DE BEGRENZING

[Ter vervanging van de tekst van de eerste twee alinea's]

Een inspreker is van mening dat het niet realistisch is om van de Zuiderdieppolder, die momenteel een agrarische bestemming heeft, een buitendijks gebied te maken. Het te ontwikkelen habitattype voor de Zuiderdieppolder is schorren en zilte graslanden (H1330). Volgens de inspreker is dit niet relevant en moet de Zuiderdieppolder buiten de begrenzing worden gelaten (de grens moet op de buitendijk liggen). Andere insprekers voegen hier aan toe dat ook de Kroningspolder, Nieuwe Kroningspolder, Bospolder, Leenheerenpolder, Polder Zuidoord, Polder Beningerwaard en het landbouwgebied aan de noordrand van Goeree-Overflakkee hun agrarische bestemming moeten houden omdat, net als in de Zuiderdieppolder, het opleggen van de Habitatrichtlijn niet nodig is voor het behoud van de huidige flora en fauna in de polders.

De zienswijzen zijn overgenomen wat betreft de Zuiderdieppolders en Polder Zuidoord. De reden hiervan is dat de voorgenomen inrichting van deze polders als getijdennatuur geen doorgang zal vinden. Het uitbreidingsdoel van de noordse woelmuis (H1340), dat hier onder meer was voorzien, zal elders in het gebied gerealiseerd worden (zoals in de Polder Beningerwaard en de aangrenzende Buitengorzen). Polder Beningerwaard zal worden ingericht als zoetwatergetijdenatuur waarna het een geheel vormt met de aangrenzende oeverlanden van het Natura 2000-gebied Haringvliet. Daardoor is het onder meer van belang voor de uitbreiding van het leefgebied van de noordse woelmuis. De buitendijks gelegen landbouwgronden aan de noordrand van Goeree-Overflakkee zijn al in 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In dit besluit zijn aldaar de grenzen van het toen aangewezen Vogelrichtlijngebied aangehouden (zie ook paragraaf 3.3). Deze begrenzing is ook gevolgd bij de aanmelding als Habitatrichtlijngebied (2003). Bovendien waren deze buitendijkse gronden, die onder meer behoren tot het leefgebied van de noordse woelmuis, onderdeel van diverse (voormalige) beschermde natuurmonumenten langs de zuidoever van het Haringvliet. De Leenheerenpolder is aangemeld als Habitatrichtlijngebied en door de Europese Commissie geplaatst op de elfde lijst van gebieden van communautair belang²⁵, als gevolg waarvan het als Habitatrichtlijngebied en Natura 2000-gebied moet worden aangewezen.

5 REACTIES OVER DE RECHTSGEVOLGEN

[De alinea over Beschermde natuurmonumenten is vervallen op grond van artikel 9.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming]²⁶

²⁴ Natura 2000-besluit Haringvliet (109), Stcrt.2015, 11211

²⁵ Uitvoeringsbesluit (EU)2018/40 van de commissie van 12 december 2017 tot vaststelling van een elfde bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (Kennissegving geschied onder nummer C(2017) 8253), Publicatieblad van de Europese Unie L 15/125 19.1.2018).

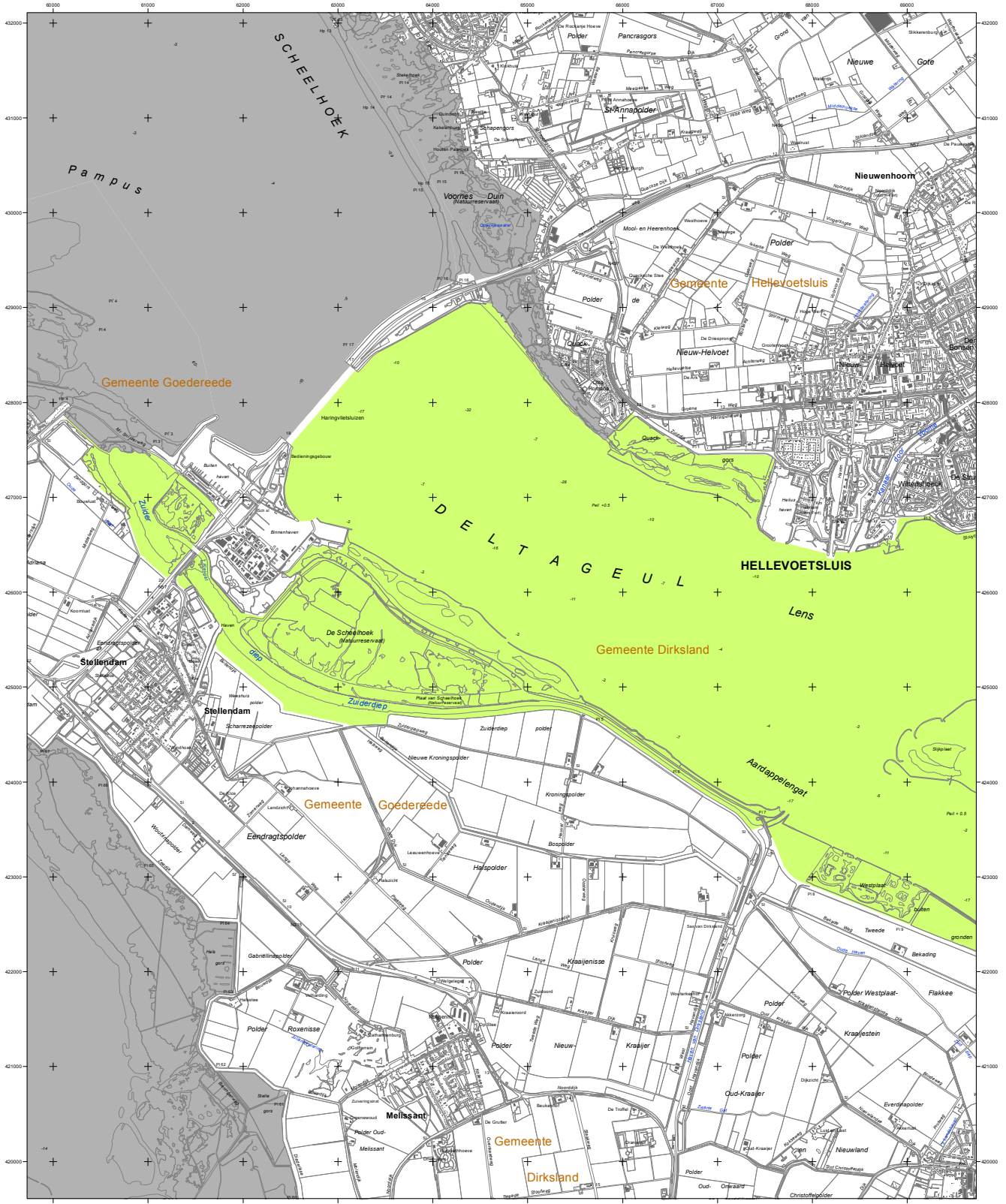
²⁶ Staatscourant, 13 april 2017, Nr. 20514

Appendix

[De aanwijzingsbesluiten van beschermde-en staatsnatuurmonumenten zijn verwijderd uit de appendix op grond van artikel 9.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming]²⁷

²⁷ Staatscourant, 13 april 2017, Nr. 20514

Natura2000-gebied #109 kaartblad 1 Haringvliet

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

NATURA 2000

Natura 2000-gebied Haringvliet
 Kaart behorende bij aanwijzingsbesluit PDN/2015-109 tot aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (NL1000015) ter wijziging van het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijn (NL9802018) en gewijzigd door ontwerp-wijzigingsbesluit DN&B/2018-109

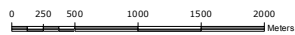
Datum kaartproductie: 13 juni 2018

Rijksbureau voor Omgeving
Milieudienst

Er geldt een algemene exclaveringsformule op grond waarvan o.a. bestaande bebouwing en verhardingen meestal geen deel uitmaken van het aangewezen gebied (zie verder Nota van toelichting bij het besluit).

Bij afdruk op 100% heeft de kaart een schaal van 1:25.000 en is het bladformaat A1 (84x59,4 cm).

Legenda

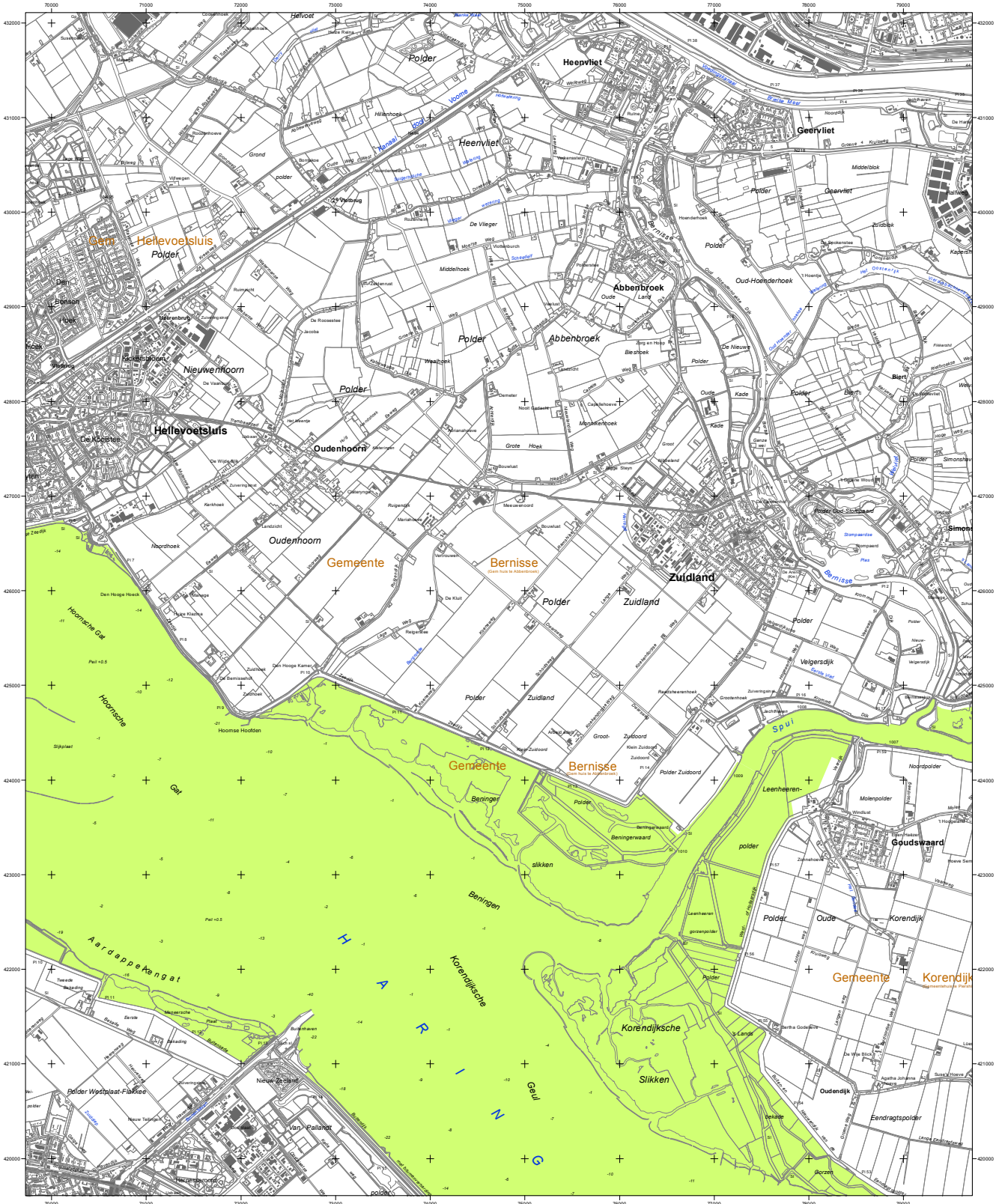
- VR + HR (11196 ha)
- Totale oppervlakte = 11196 ha
- Ander Natura 2000-gebied (indicatief)
- VR = Vogelrichtinggebied
- HR = Habitatrichtinggebied

deze kaart

Topografische ondergrond: Copyright © 2018, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

Natura2000-gebied #109 kaartblad 2A Haringvliet

 Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

 NATURA 2000

Natura 2000-gebied Haringvliet
 Kaart behorende bij aanwijzingsbesluit PDN/2015-109
 tot aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (NL1000015)
 ter wijziging van het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijn (NL9802018)
 en gewijzigd door ontwerp-wijzigingsbesluit DN&B/2018-109

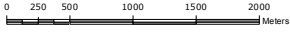
Datum kaartproductie: 13 juni 2018

 Rijksbureau voor Ondernemend
 Meeerland

ONTWERPKAART

Er geldt een algemene exclaveringsformule op grond waarvan o.a. bestaande bebouwing en verhardingen meestal geen deel uitmaken van het aangewezen gebied (zie verder Nota van toelichting bij het besluit).

Bij afdruk op 100% heeft de kaart een schaal van 1:25.000 en is het bladformaat A1 (84x59,4 cm).

Legenda

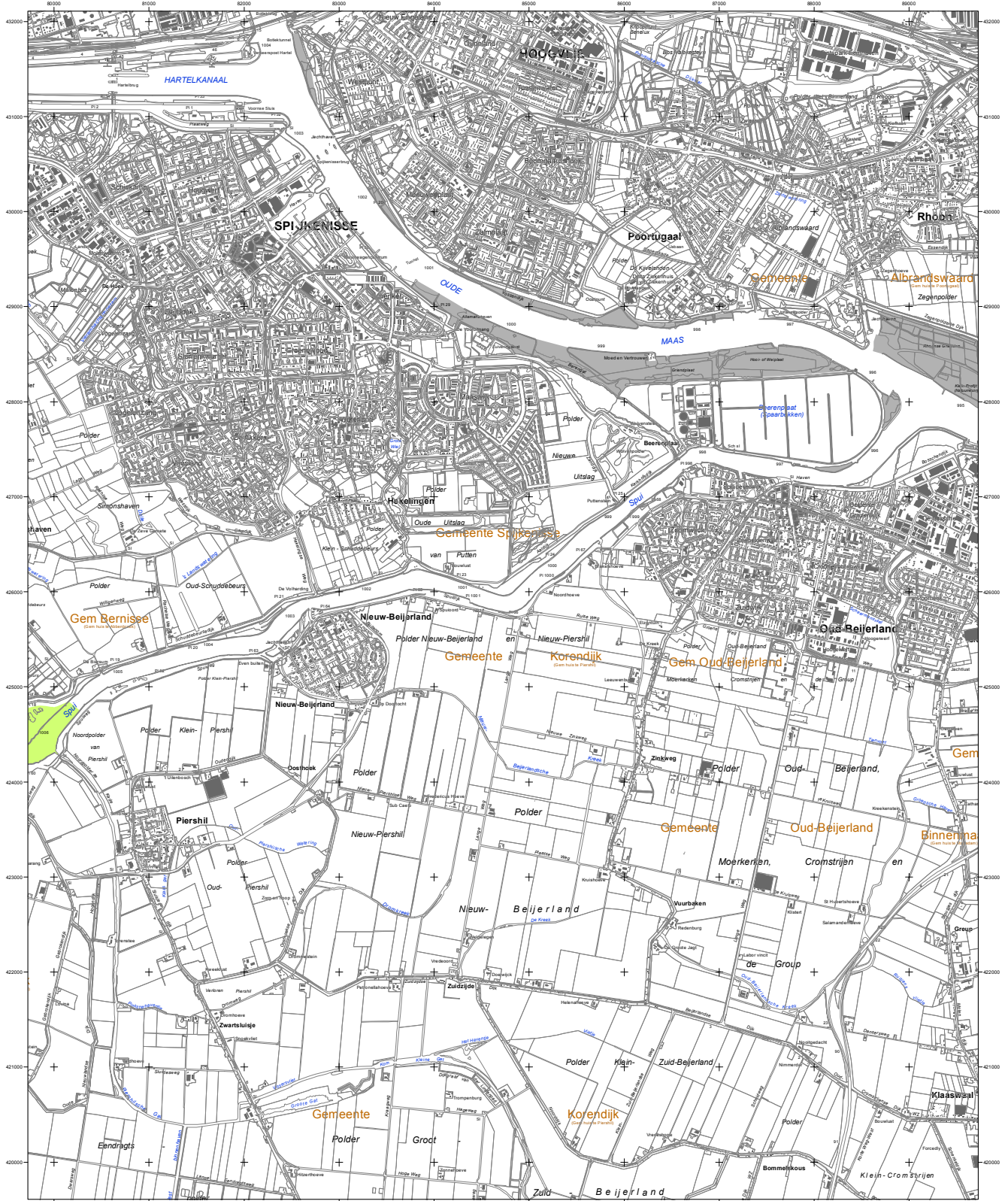
- VR + HR (11196 ha)
- Totale oppervlakte = 11196 ha
- Ander Natura 2000-gebied (indicatief)

VR = Vogelrichtinggebied
 HR = Habitatrictichtgebied

 deze kaart

Topografische ondergrond: Copyright © 2018, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

Natura2000-gebied #109 kaartblad 2B Haringvliet

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

NATURA 2000

Natura 2000-gebied Haringvliet
 Kaart behorende bij aanwijzingsbesluit PDN/2015-109 tot aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (NL1000015) ter wijziging van het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijn (NL9802018) en gewijzigd door ontwerp-wijzigingsbesluit DN&B/2018-109

Datum kaartproductie: 13 juni 2018

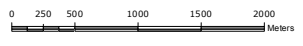
ONTWERPKAART

Er geldt een algemene exclaveringsformule op grond waarvan o.a. bestaande bebouwing en verhardingen meestal geen deel uitmaken van het aangewezen gebied (zie verder Nota van toelichting bij het besluit).

Bij afdruk op 100% heeft de kaart een schaal van 1:25.000 en is het bladformaat A1 (84x59,4 cm).

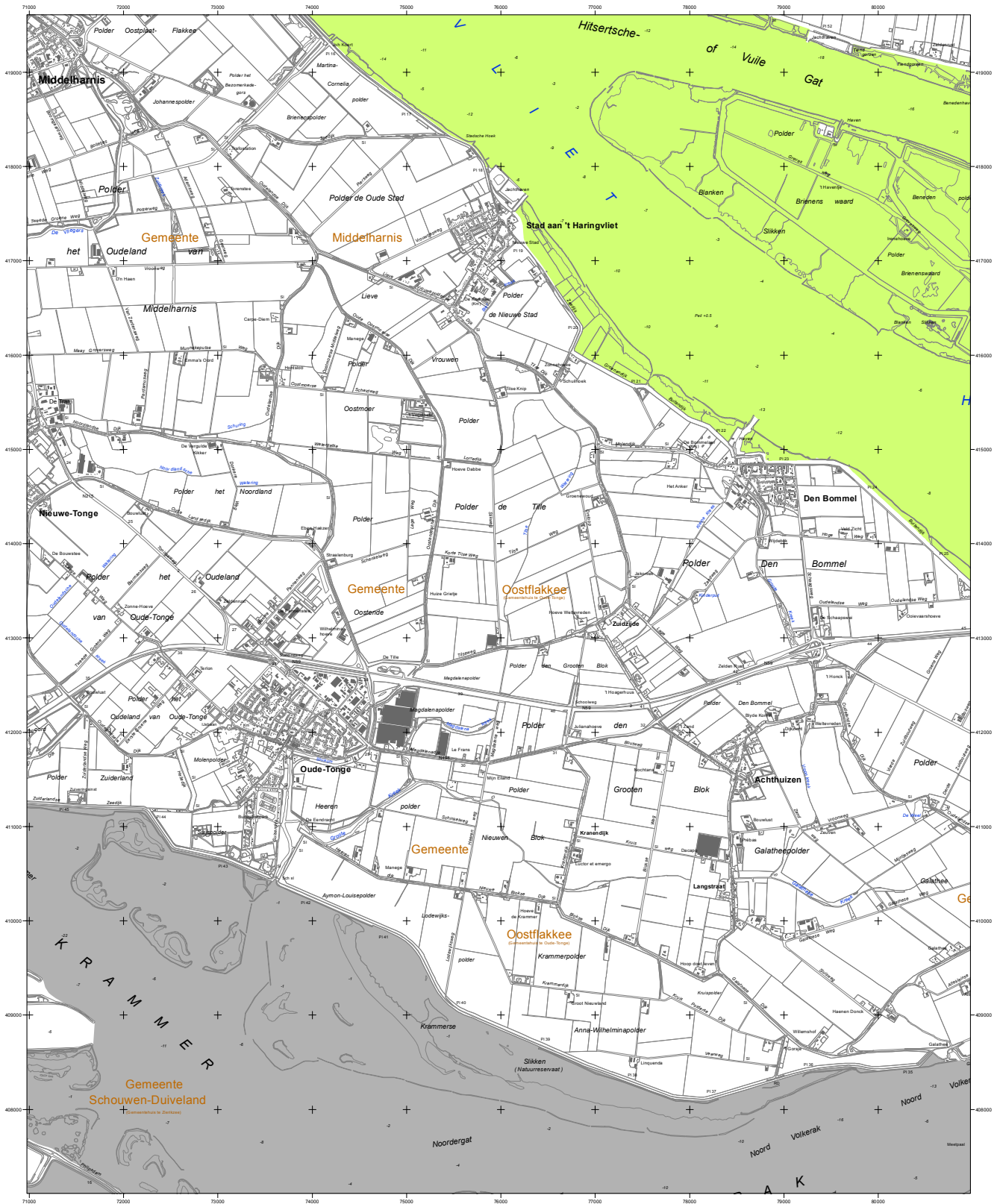
Legenda

- VR + HR (11196 ha)
- Totale oppervlakte = 11196 ha
- Ander Natura 2000-gebied (indicatief)
- VR = Vogelrichtingebied
- HR = Habitatrichtingebied

Topografische ondergrond: Copyright © 2018,
 Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

Natura2000-gebied #109 kaartblad 3 Haringvliet

 Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

 NATURA 2000

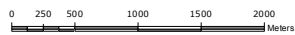
Natura 2000-gebied Haringvliet
 Kaart behorende bij aanwijzingsbesluit PDN/2015-109 tot aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (NL1000015) ter wijziging van het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijn (NL9802018) en gewijzigd door ontwerp-wijzigingsbesluit DN&B/2018-109

Datum kaartproductie: 13 juni 2018

 Rijksbureau voor Ondernemend
Merkland

Er geldt een algemene exclaveringsformule op grond waarvan o.a. bestaande bebouwing en verhardingen meestal geen deel uitmaken van het aangewezen gebied (zie verder Nota van toelichting bij het besluit).

Bij afdruk op 100% heeft de kaart een schaal van 1:25.000 en is het bladformaat A1 (84x59,4 cm).

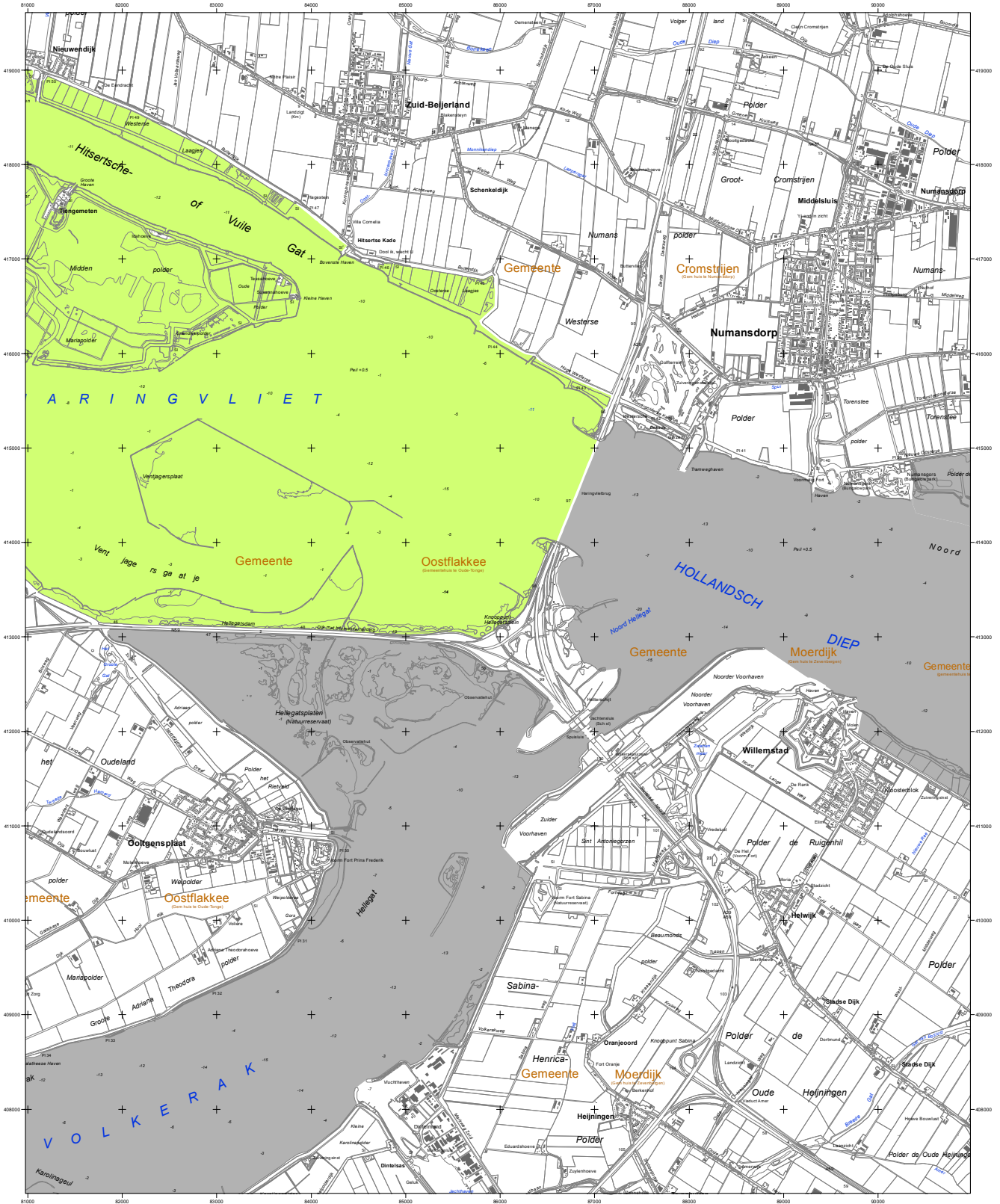
Legenda

- VR + HR (11196 ha)
- Totale oppervlakte = 11196 ha
- Ander Natura 2000-gebied (indicatief)
- VR = Vogelrichtlijngebied
- HR = Habitatrichtlijngebied

Topografische ondergrond: Copyright © 2018, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

Natura2000-gebied #109 kaartblad 4 Haringvliet

 Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

 NATURA 2000

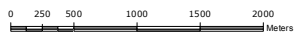
Natura 2000-gebied Haringvliet
 Kaart behorende bij aanwijzingsbesluit PDN/2015-109 tot aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (NL1000015) ter wijziging van het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijn (NL9802018) en gewijzigd door ontwerp-wijzigingsbesluit DN&B/2018-109

Datum kaartproductie: 13 juni 2018

 Rijksbureau voor Kadaster
 Nederland

Er geldt een algemene exclaveringsformule op grond waarvan o.a. bestaande bebouwing en verhardingen meestal geen deel uitmaken van het aangewezen gebied (zie verder Nota van toelichting bij het besluit).

Bij afdruk op 100% heeft de kaart een schaal van 1:25.000 en is het bladformaat A1 (84x59,4 cm).

Legenda

- VR + HR (11196 ha)
- Totale oppervlakte = 11196 ha
- Ander Natura 2000-gebied (indicatief)
- VR = Vogelrichtlijngebied
- HR = Habitatrichtlijngebied

Topografische ondergrond: Copyright © 2018, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn

Deze publicatie is een uitgave van:

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

juli 2018